

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

LLENGUATGES I CURRÍCULUMS **GRAU DE PRIMÀRIA** **OBLIGATÒRIA** **SEGON CURS**

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Llenguatges i currículums
Codi	102 076
Crèdits ECTS	6
Curs i període en què s'imparteix	2º curs / 2º semestre
Horari	Grup 21 i 31 dilluns de 8 a 13 Grup 41 divendres de 8 a 13 Tutories de 13 a 14 Grup 71 dilluns de 16 a 21 Tutories de 15 a 16 Cal consultar la distribució dels seminaris i de les sessions de gran grup en el programa de l'assignatura
Lloc on s'imparteix	<i>Veure lloc segons grup</i> SLPI Facultat de Ciències de l'Educació
Llengües	Català / Anglès
Responsable de l'assignatura	
Nom professor/a	Ana María Margallo González
Departament	Didàctica de la Llengua, la Literatura i les CCSS
Universitat/Institució	Facultat de Ciències de l'Educació
Despatx	G5/127
Telèfon (*)	935812645
e-mail	anamaria.margallo@uab.cat

2.- Prerequisits

Qui matriculi aquesta assignatura haurà de dominar les llengües catalana i castellana en totes les seves dimensions i posseir, com a mínim, competències bàsiques en llengua anglesa.

3.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

La finalitat d'aquesta assignatura és l'adquisició de les bases per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües i el coneixement del currículum de llengües a l'Educació Primària, així com de coneixements i pràctiques educatives sobre els següents àmbits específics de didàctica de la llengua i la literatura:

- L'ensenyament i l'aprenentatge inicial de la llengua escrita.
- La didàctica de la llengua estrangera.
- L'ensenyament i l'aprenentatge de la literatura al cicle inicial.

En finalitzar l'assignatura l'alumne haurà de:

- Conèixer les bases teòriques que fonamenten l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües en situacions multilingües i en una escola inclusiva.

- Conèixer les propostes de polítiques lingüístiques i d'educació lingüística que s'han fet a Catalunya, Espanya i Europa.
- Conèixer el currículum actual de llengües per a l'Educació Primària, i interpretar-lo a partir de les bases teòriques i dels documents oficials del Departament d'Educació, per poder valorar les pràctiques docents i els materials curriculars (analògics o digitals) que tenen com a finalitat l'aprenentatge de les llengües i la formació lingüística dels escolars.
- Entendre la llengua com a part de l'activitat humana contextualitzada i destacar-ne la seva funció epistèmica en la construcció dels coneixements escolars.
- Analitzar i comprendre la realitat de la varietat d'usos de la llengua i la comunicació en la societat actual i les conseqüències que aquesta realitat té per a la consideració d'una escola inclusiva.
- Tenir coneixements per actuar en la diversitat de processos que intervenen en l'aprenentatge de llengües, tot donant la importància necessària a la interacció oral i sabent establir relacions entre els diferents continguts d'altres àrees, per tal que aquest aprenentatge esdevingui significatiu, funcional i competencial.
- Saber planificar i actuar en els processos que intervenen en l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura en l'etapa dels primers aprenentatges de l'ús de la llengua escrita.
- Adquirir coneixements i competències didàctiques i professionals de base sobre l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües estrangeres a l'Educació Primària.
- Conèixer la literatura infantil adequada als primers cursos de primària i adquirir la competència didàctica i professional necessària per poder relacionar els materials i aprenentatges literaris amb l'aprenentatge de la lectoescriptura.
- Adquirir el coneixement i competència didàctics i professionals per observar, interpretar, avaluar i regular tasques docents i d'aprenentatge que afavoreixin el desenvolupament de la competència plurilingüe i intercultural dels i les alumnes d'Educació Primària.

4.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competències	Resultats d'aprenentatge
G.1. Desenvolupar el pensament i el raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en las llengües pròpies com en una tercera llengua.	G1. 1. Saber expressar oralment, per escrit i audiovisualment idees i coneixements amb suficient fonament teòric i argumental. G1. 2. Demostrar un coneixement de l'ús i registre acadèmic de les dues llengües oficials.
TF.3. Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinari.)	TF3.1. Conformar equips de treball capaços de desenvolupar les activitats de forma efectiva tant de manera presencial com telecol·laborant de diferents formes.
TF.9. Utilitzar les TIC per aprendre, per comunicar-se i per a col·laborar en els contextos educatius.	TF9.1 Usar les TIC i les TAC en el desenvolupament i elaboració de treballs pràctics i en el disseny de propostes didàctiques. TF9.2 Conèixer i valorar el programari educatiu i espais web adients per a l'ensenyament i l'aprenentatge de llengües dels diferents nivells educatius.
MP.45. Adquirir formació literària i conèixer la literatura infantil.	MP.45.1. Conèixer la literatura catalana de tradició oral així com els llibres i les formes de ficció audiovisual apropiades per als primers lectors, i tenir criteris adequats de selecció escolar a partir de les seves característiques formals i literàries. MP.45.2. Saber utilitzar la literatura en relació a l'aprenentatge de la llengua oral, el primer aprenentatge de la llengua escrita i l'educació literària amb dispositius didàctics adequats als seus objectius.
MP.46. Conèixer el currículum escolar de llengües i literatura.	MP. 46. 1. Interpretar el currículum de l'àmbit de llengües de la Generalitat de Catalunya, tant en els continguts que s'han d'assolir, com en l'articulació de les llengües de l'escola i en els aspectes transversals que suposa la dimensió comunicativa. MP. 46. 2. Fer explícits els referents teòrics sobre adquisició i aprenentatge de llengües i sobre didàctica de les llengües en què es fonamenta el currículum vigent. MP. 46. 3. Dissenyar propostes educatives d'ensenyament i d'avaluació que contemplin les diferents modalitats d'aprenentatge lingüístic, de manera que s'atenguin adequadament tots els continguts curriculars de l'àrea i responguin a la diversitat de l'alumnat.
MP.48. Conèixer el procés d'aprenentatge del llenguatge escrit i el seu ensenyament.	MP. 48. 1. Saber analitzar els conceptes dels infants de cycle inicial sobre la llengua escrita a partir del coneixement de les seves funcions en la societat actual. MP. 48. 2. Conèixer el procés d'aprenentatge inicial de la lectura i l'escriptura, tenint en compte les variacions que hi aporta el context multilingüe de l'aula. MP. 48. 3. Conèixer i valorar experiències, materials i propostes didàctiques, amb o sense l'ús de multimèdia i TIC/TAC, per al primer ensenyament i aprenentatge de la llengua escrita. MP. 48. 4. Tenir en compte la diversitat d'estils d'aprenentatge i valorar les dificultats, deficiències i problemes en afrontar el procés d'aprenentatge de la llengua escrita i reconèixer les vies de solució que s'hi poden trobar tot respectant aquesta diversitat. MP 48. 5. Adquirir i aplicar criteris per valorar els textos escrits dels infants de cycle inicial.
MP.49. Promoure la lectura i animar a escriure.	MP 49.1. Llegir amb expressivitat textos literaris adequats a l'alumnat de cycle inicial i explicar contes i altres textos de literatura oral. MP 49. 2. Dissenyar pràctiques diverses i articulades de foment de la lectura i l'escriptura al cycle inicial.
MP.51. Afrontar situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multilingües.	MP. 51.1. Analitzar i aplicar pràctiques didàctiques en què s'afavoreixi el desenvolupament de la competència plurilingüe i intercultural, tot tenint en compte la perspectiva de l'escola inclusiva. MP. 51.2. Conèixer les bases en què es fonamenta l'ensenyament i l'aprenentatge d'una llengua estrangera a la primària. MP. 51. 3. Fer propostes didàctiques per treballar la llengua estrangera a la primària i saber valorar totes les possibilitats organitzatives i els materials més adequats.

MP.53. Desenvolupar i avaluar continguts del currículum a través de recursos didàctics apropiats i promoure les competències corresponents en els estudiants.	MP.53.1. Analitzar críticament propostes educatives presents en llibres de text i altres materials curriculars incloent multimèdia o digitals, de manera que en adaptar-les a contextos concrets es faci evident la seva potencialitat quant a l'aprenentatge de l'alumnat. MP.53.2. Fer propostes de planificació didàctica i d'avaluació i autoregulació del procés d'aprenentatge de llengües que tinguin en compte la diversitat de l'aula i que plantegi com a fita l'escola inclusiva.
G. Competències generals UAB E. Competències específiques de Titulació TF. Competències transversals de Facultat	

5.- Continguts de l'assignatura

<p>1. Les llengües al currículum de primària: competències bàsiques, àmbits, dimensions, progressió i avaluació</p> <ul style="list-style-type: none"> o El desenvolupament de la competència comunicativa lingüística, literària i audiovisual en el currículum de primària. o La llengua com a constituent transversal a les àrees del currículum. Els programes d'immersió. o Àmbits i dimensions del currículum de llengües. <p>– La progressió en el currículum de llengües</p> <ul style="list-style-type: none"> o L'ensenyament de les llengües als cicles inicial, mitjà i superior. o La integració de les diferents llengües en aquesta progressió o L'enllaç de l'etapa primària amb les etapes infantil i secundària. <p>– L'avaluació a l'àrea de llengua: tipus, funcions, criteris, instruments i planificació.</p> <p>2. Ensenyament, aprenentatge i avaluació de llengües estrangeres</p> <ul style="list-style-type: none"> o Ensenyament i aprenentatge de llengües estrangeres als cicles inicial, mitjà i superior. o La introducció de la segona llengua estrangera al cicle superior. o La gestió de la comunicació a l'aula. L'organització de les activitats de recepció, producció i interacció a l'aula de llengües estrangeres. o Enfocaments per aprendre llengües estrangeres a Primària. Programes AICLE. o L'avaluació dels aprenentatges. o La literatura en l'aprenentatge de llengües estrangeres. <p>3. L'ensenyament i l'aprenentatge inicial de la llengua escrita i l'avaluació</p> <ul style="list-style-type: none"> – Usos i funcions de la llengua escrita en la societat actual. – L'entrada al codi escrit. Conceptes dels infants sobre la llengua escrita. – Els primers aprenentatges de la lectura i l'escriptura. Descripció del procés d'aprenentatge a partir dels models explicatius. – Revisió històrica de l'ensenyament inicial de la lectura i l'escriptura. Fonamentació de les pràctiques educatives i propostes metodològiques actuals. – Criteris per a l'anàlisi, interpretació i avaluació dels textos infantils del cicle inicial. <p>4. L'ensenyament, aprenentatge i avaluació de la literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> – La literatura de tradició oral catalana. El llibre per a primers lectors. Narrativa i poesia per a infants en formats orals, escrits i audiovisuals. Les versions de les obres tradicionals. – L'educació visual i literària al cicle inicial.

6.- Metodologia docent i activitats formatives

Els continguts expressats *Ensenyament, aprenentatge i avaluació de llengües estrangeres* s'impartiran en llengua anglesa. Això significa que el professorat s'expressarà oralment en anglès, oferint a l'estudiant els ajuts necessaris per comprendre i expressar-se. Els estudiants i les estudiantes, en cas que sigui necessari, podran fer ús també del català per expressar-se. En un dels grups de seminari s'impartiran –en les mateixes condicions que s'acaben d'esmentar– tots els continguts de l'assignatura en llengua anglesa, per bé que s'oferiran mostres de produccions d'alumnat, materials d'aula i lectures en llengües catalana i castellana. La integració en aquest grup de seminari serà voluntària per part de l'estudiant, però comptarà com un mèrit en cas que es vulgui cursar la menció d'anglès. També el fet d'haver estat adscrit en aquest grup de seminari es farà constar en el suplement del títol de l'estudiant.

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura que es mostra en el quadre que hi ha a continuació:

Activitat	Hores	Metodologia	Resultats Aprenentatge
Presencial en gran grup	35	Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari, presentació de les lectures i treballs, comentaris sobre la marxa del curs, retroalimentació sobre les feines que es porten a terme. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i	G1.1., G1.2. TF3.1. MP 45.1 MP 46. 1., MP 46. 2. MP 48. 1., MP 48. 2., MP 48. 4. MP 51. 2. MP 53. 1.

		activa per part dels estudiants, que també podran presentar els resultats dels seus treballs.	
Seminaris	15	Espais de treball en grup reduïts (1/3 part del gran grup) guiat pel professorat, en els quals, mitjançant l'anàlisi de documents, resolució de casos o activitats diverses s'aprofundeix en els continguts i temàtiques treballades en el gran grup.	G1.1. , G1.2. TF3.1. TF9.1, TF9.2 MP 45. 2. MP 46. 3. MP 48. 3., MP 48. 5. MP 49. 1., MP 49. 2. MP 51. 1., MP 51. 3. MP 53. 2.

7.- Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació.

Activitat d'Avaluació	% de la nota	Resultats Aprentatge
1) Control individual de l'assoliment dels continguts corresponents al punt 1 del programa. Treball (individual o en grup) escrit i/o oral. Participació activa a les classes, intervenció amb criteri als seminaris, seguiment a través dels instruments que s'estableixin (fòrum virtual, portafolis i/o diari de classe, etc)	20	G1.1. , G1.2. TF3.1. TF9.1, TF9.2 MP46.1, MP46.2, MP46.3. MP 53.1., MP 53.2.
2) Control individual de l'assoliment dels continguts corresponents al punt 2 del programa. Treball (individual o en grup) escrit i/o oral. Participació activa a les classes, intervenció amb criteri als seminaris, seguiment a través dels instruments que s'estableixin (forum virtual, portafolis i/o diari de classe, etc)	35	G1.1. , G1.2. TF3.1. TF9.1, TF9.2 MP 51.1., MP 51. 2., MP 51. 3. MP 53.1., MP 53.2.
3) Control individual de l'assoliment dels continguts corresponents als punts 3 i 4 del programa. Treball (individual o en grup) escrit i/o oral. Participació activa a les classes, intervenció amb criteri als seminaris, seguiment a través dels instruments que s'estableixin (forum virtual, portafolis i/o diari de classe, etc)	45	G1.1. , G1.2. TF3.1. TF9.1, TF9.2 MP 45.1., MP 45.2. MP 48. 1., MP 48. 2., MP 48. 3., MP 48. 4., MP 48. 5. MP 49. 1., MP 49. 2. MP 53.1., MP 53.2.

L'assistència a classe és obligatòria: l'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de classes, en cas contrari es considerarà no presentat, encara que hagi realitzat les feines establertes.

El domini fluïd i correcte, oral i escrit, de la llengua catalana i castellana es considera un requisit per aprovar l'assignatura. Igualment, cal un domini suficient de l'anglès que permeti, amb els ajuts necessaris, assolir els continguts de l'assignatura i les explicacions a l'aula. Per a les activitats avaluatives del bloc de continguts de didàctica de la llengua estrangera, els estudiants podran expressar-se en català o en anglès.

El professorat responsable de l'assignatura decidirà conjuntament quina és la valoració global final de l'alumne en el cas que algun dels blocs avaluatius no hagi tingut un resultat acceptable/no hagi estat superat.

8.- Bibliografia i enllaços web

- AAVV. (2006): "El primer aprenentatge de la lectura i l'escriptura", número monogràfic de la revista *Articles de Didàctica de la Llengua i la Literatura*, nº 40.
- Colomer, T. (2010): *Introducción a la literatura infantil y juvenil actual*, Madrid: Síntesis.
- Consell d'Europa (2002) *Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar*, Barcelona: Generalitat de Catalunya.
(<http://www20.gencat.cat/portal/site/Llengcat/menuitem.b318de7236aed0e7a129d410b0c0e1a0/?vgnnextoid=7b76bd051ca6>)
- Escobar, C. (2009). Cuando la lengua de la escuela es diferente de la lengua familiar, monogràfic *Aprender en inglés, Cuadernos de Pedagogía*, 395: 46-51.
- Fons, M. (1999) *Llegir i escriure per viure*. Barcelona: La Galera.
- Guasch, O. (2007). «La educación multilingüe: un reto para el profesorado». *Cultura y Educación* 19 (2), 135-147.
- Lluch, G. (ed.) (2000) *De la narrativa oral a la literatura per a infants. Invenció d'una tradició literària*. Alzira: Bromera.
- Nemirovsky, M. (2009) *Experiencias escolares con la lectura y la escritura*. Barcelona: Graó.
- Noguerol, A. (2007): "Algunes reflexions sobre el nou currículum d'educació primària" en *Fòrum. Revista d'Organització i Gestió Educativa*, volumen 14: 6-11
- Nunan, D. 2004. *Task-based Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ribas, T. (2010) "La evaluación en el área lingüística". *Textos de Didáctica de la Lengua y la Literatura*, 53, 10-21
- Servei d'Ordenació Curricular. (2009). *Currículum d'Educació Primària*. Barcelona: Generalitat de Catalunya (es pot consultar l'Àmbit de llengües: llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura, llengua estrangera, segona llengua estrangera en: http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/file.php?file=docs/primaria/llengues_pri.pdf%20).
- Vila, I.; Siqués, C.; Roig, T. (2006) *Llengua, escola i immigració: un debat obert*. Barcelona: Graó
- Willis, D. & Willis, J. (2007) *Doing Task-based teaching*. Oxford Handbooks for Language Teachers. Oxford: Oxford University Press
- Portals i recursos digitals*
- Recursos de literatura infantil i juvenil: http://www.xtec.net/recursos/lit_inf/index.htm i www.gretel-uab.pangea.org/
<http://www.xtec.net/epergam/quins/quins.htm?codi=quins> llib
- ClijCAT (Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil): <http://www.clijcat.cat/>
- Recursos de llengua i literatura: www.xtec.es/recursos/catala/index.htm
- Recursos de llengües estrangeres <http://www.xtec.cat/recursos/lestrangeres/frances.htm>
- Portals de continguts educatius digitals i multimèdia del Departament d'Educació: <http://www.edu3.cat/>
<http://www.edu365.cat/> i <http://www.xtec.cat/xtecmedia/index.htm>
- Portal de l'espai LIC (Llengua Intercultura i Cohesió Social). <http://www.xtec.cat/lic/>
- Portal del Servei de llengües: <http://phobos.xtec.cat/pluriling/>
- Portal del Grup de Recerca en Literatura infantil i Educació literària de la UAB. Conté textos i audios d'autors i narradors, materials didàctics, llibres recomanats, etc. <http://www.literatura.gretel.cat>
- Portal del Grup de Recerca en Educació i Interaccions Plurilingües de la UAB. Conté materials utilitzats en contextos d'acollida. <http://greip.uab.cat>
- Primer aprenentatge de la llengua escrita, dos portals: <http://www.xtec.es/~mjulia/projecte/> i <http://www.xtec.es/~mmulas/projecte/index.htm>

Model cronograma grups 21 i 31 (dl: 8:00-13:00)

Sessió gran grup 11,5 hores (anglès)
Sessió gran grup 23,5 hores (català)
Seminaris en anglès A, B, C 5 hores
Seminaris en anglès B 10 hores
Seminaris grup A 10 hores
Seminaris grup C 10 hores

	21 feb	28 feb	7 marc	14 març	28 marc	4 abril	11 abril	2 maig	9 maig	16 maig	23 maig	30 maig	6 juny	20 juny	27 juny	4 juliol
8 8,30		A1	A2	A3	A4	A5	2			A 3	A 4,5	A6	A 7,5			A 10
8,30 9								A 1,5	9							
9 9,30	1	4	6				3									
9,30 10				8,5	10	11,5				12,5	14,5	16,5	17,5		21	
10 10,30	1	5	7				4,5	5,5	10,5							
10,30 11													18,5		22	B 10 C 10
11 11,30	2	B1	C2	B3	C4	B5		6,5						EXAMEN		
11,30 12							B 1,5 C 1,5		B 3 C 3	B 4,5 C 4,5	B 6 C 6	B 7,5 C 7,5	20			23,5
12 12,30	3	C1	B2	C3	B4	C5		7,5								
12,30 13																
13 13,30	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T
13,30 14																
	Set1	Set2	Set3	Set4	Set5	Set6	Set7	Set8	Set9	Set10	Set11	Set12	Set13	Set14	Set15	Set16

Model cronograma grup 41 (dv: 8:00-13:00)

Sessió gran grup 11,5 hores (anglès)
Sessió gran grup 23,5 hores (català)
Seminaris en anglès A, B, C 5 hores
Seminaris en anglès B 10 hores
Seminaris grup A 10 hores
Seminaris grup C 10 hores

	25 feb	4 març	11 març	18 març	1 abril	8 abril	29 abril	6 maig	13 maig	20 maig	27 maig	3 juny	10 juny	17 juny	1 juliol	8 juliol
8 8,30		A1	A21	A3	A4	A5	2			A 3	A 4,5	A6	A 7,5			A 10
8,30 9								A 1,5	9							
9 9,30	1	4	6				3									
9,30 10				8,5	10	11,5				12,5	14,5	16,5	17,5		21	
10 10,30	1	5	7				4,5	5,5	10,5							
10,30 11													18,5		22	B 10
11 11,30	2	B1	C2	B3	C4	B5		6,5						EXAMEN		C 10
11,30 12							B 1,5	C 1,5	B 3	C 3	B 4,5	C 4,5	B 6	C 6	B 7,5	C 7,5
12 12,30	3	C1	B2	C3	B4	C5		7,5								
12,30 13																
13 13,30	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T
13,30 14																
	Set1	Set2	Set3	Set4	Set5	Set6	Set7	Set8	Set9	Set10	Set11	Set12	Set13	Set14	Set15	Set16

Model cronograma grup 71 (dl: 16:00-21:00)

Sessió gran grup 11,5 hores (anglès)
Sessió gran grup 23,5 hores (català)
Seminaris en anglès A, B, C 5 hores
Seminaris en anglès B 10 hores
Seminaris grup A 10 hores
Seminaris grup C 10 hores

	21 feb	28 feb	7 marc	14 març	28 marc	4 abril	11 abril	2 maig	9 maig	16 maig	23 maig	30 maig	6 juny	20 juny	27 juny	4 juliol
15:00 16:00	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T
16-16,30		A1	A2	A3	A4	A5	2			A 3	A 4,5	A 6	A 7,5			A 10
16,30-17								A 1,5	9							
17-17,30	1	4	6				3									
17,30-18				8,5	10	11,5				12,5	14,5	16,5	17,5		21	
18-18,30	1	5	7				4,5	5,5	10,5							
18,30-19													18,5		22	B 10 C 10
19-19,30	2	B1	C2	B3	C4	B5		6,5						EXAMEN		
19,30-20							B 1,5 C 1,5		B 3 C 3	B 4,5 C 4,5	B 6 C 6	B 7,5 C 7,5	20		23,5	
20-20,30	3	C1	B2	C3	B4	C5		7,5								
20,30-21																
	Set1	Set2	Set3	Set4	Set5	Set6	Set7	Set8	Set9	Set10	Set11	Set12	Set13	Set14	Set15	Set16